

© Федорук С. Д.

17. Shan A. H. Pak-China Diplomatic and Military Relations: An Analysis / A. H. Shah // Berkeley Journal of Social Science. – 2013. – Vol. 3. – P. 58-71.

18. Statement by Lt. Gen. Khalid Kidwai [Електронний ресурс] // Pugwash Conferences on Science and World Affairs (Міжнародна конференція науковців та політичних діячів «Pugwash Conferences on Science and World Affairs»). – Режим доступу: <http://www.pugwash.org/september11/pakistan-nuclear.htm>

19. The Desk for South Asian Association for Regional Cooperation [Електронний ресурс] // Ministry of Foreign Affairs of Islamic Republic of Afghanistan (Міністерство закордонних справ Ісламської Республіки Афганістан). – Режим доступу: <http://mfa.gov.af/en/page/6546/6565/6566>

20. The Report of the Secretary-General's High-level Panel on Threats, Challenges and Change 2 December 2004 [Електронний ресурс] // United Nations Organization (Організація Об'єднаних Націй). – Режим доступу: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/59/565.

Федорук Світлана Дмитрівна – аспірантка кафедри політичних наук Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

УДК 101.1:316:291.4

РЕЗОЛЮЦИЯ ДО ДЕВ'ЯТОЇ СТАТТІ КОНСТИТУЦІЇ ЯПОНІЇ – ШЛЯХ ДО ВІДРОДЖЕННЯ ЯПОНСЬКОЇ МІЛІТАРИЗАЦІЇ

У статті розглядається Резолюція від 1 липня 2014 р. до дев'ятої статті Японської Конституції. Головні положення Резолюції та ймовірні наслідки впливу на «Пацифістську» Політику Японії. Сучасний етап Японського воєнно-політичного становища. Передумови та причини створення Резолюції до дев'ятої статті Японської Конституції. Реакція на Резолюцію у Японії та поза її межами. Роль ліберально-демократичної партії на зміни у воєнній політиці країни.

Ключові слова: Японська Конституція, Резолюція до дев'ятої статті Японської Конституції, Японське воєнно-політичне становище, Ліберально-демократична партія Японія.

РЕЗОЛЮЦИЯ К ДЕВЯТОЙ СТАТЬЕ КОНСТИТУЦИИ ЯПОНИИ – ПУТЬ К ВОЗРОЖДЕНИЮ ЯПОНСКОЙ МИЛИТАРИЗАЦИИ

В статье рассматривается Резолюция от 1 июля 2014 к девятой статье Японской Конституции. Основные положения резолюции и возможные последствия воздействия на «пацифистскую» Политику Японии. Современный этап Японского воєнно-политического положения. Предпосылки и причины создания Резолюции к девятой статье Японской Конституции. Реакция на Резолюцию в Японии и за ее пределами. Роль либерально-демократической партии на изменения в военной политике страны.

Ключевые слова: Японская Конституция, Резолюция к девятой статье Японской Конституции, Японское воєнно-политическое положение, Либерально-демократическая партия Японии.

THE RESOLUTION TO THE NINTH ARTICLE OF THE CONSTITUTION OF JAPAN AS THE WAY TO THE RECOVERING OF THE JAPANESE MILITARIZATION

The article deals with The Resolution of the ninth article of the Japanese Constitution from the 1st of July 2014. The main provisions of the Resolution and the possible effects of the Japanese "pacifist" policy. The current stage of the Japanese military-political situation. The backgrounds and

the reasons for the creation of the Resolution to the ninth article of the Japanese Constitution. The response to Resolution within Japan and abroad the country. The role of the Liberal-Democratic Party in the changes of the military policy in the country.

Key words: *Japanese Constitution, The Resolution to ninth article of the Japanese Constitution, the Japanese military-political situation, The Japanese Liberal-Democratic Party.*

Основним із головних принципів демократичної політичної системи є принцип народного суверенітету. Спираючись на той факт, що народ є джерелом влади, будь-які зміни у Конституції або ратифікація будь-яких документів, що впливають на трактування Конституції тієї чи іншої держави, обрана тема є цікавим питанням з точки зору політологічного дослідження.

Вивчення й осмислення Резолюції від 1 липня 2014 р. до Дев'ятої статті Японської Конституції та самої Конституції Японії, вивчення умов її прийняття у 1947 р., впливу Конституції держави на сучасний воєнно-політичний стан та роль цієї держави на світовій арені представляється досить важливим напрямком наукового дослідження.

Впродовж останніх років вивченням питання займалось багато вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме К. Аннан, М. Вендель, А. Говоров, Я. Засурський, А. Кошкін, В. Терехов, М. Шарко, Л. Шоппа та інші.

Загальна мета даного дослідження полягає у спробі аналізу конституційного розвитку Японії в його історичній цілісності через призму впливу західної політичної думки на хід цього процесу, передумови та причини ратифікації Резолюції до Дев'ятої статті Японської Конституції, реакції населення Японії на ухвалення Резолюції та у прогнозуванні ймовірного подальшого розвитку воєнно-політичного стану Японії.

3 травня 2015 року виповнюється 68 років з моменту вступу в дію Конституції Японії, яка за час свого існування не зазнала майже жодних змін або поправок, окрім деяких уточнень, вказаних 1 липня 2014 р. у резолюції діючого Прем'єр-міністра держави – Сіндзо Абе стосовно дев'ятої статті Конституції Японії.

Без сумніву, Конституція Японії серйозно вплинула на післявоєнний економічний та політичний розвиток японської держави. У цьому документі чітко встановлені принципи парламентарної державної системи, основні гарантії та права громадян Японії. Текст Конституції налічує 103 статті, що об'єднані в 11 глав. Конституція завжди мала репутацію стабільного статуту держави, та її було прийнято називати «Пацифістською Конституцією» через головний принцип держави – не вступати у війну і не ініціювати військовий конфлікт, що передбачено дев'ятою статтею Конституції. Але резолюція 2014 року до конституції має шанс вплинути не тільки на стабільність Японської Конституції, але й на мілітаристське майбутнє всієї країни.

Дев'ята стаття Японської конституції наголошує: «Щиро прагнучи до міжнародного миру, заснованого на справедливості й порядку, японський народ на вічні часи відмовляється від війни як суверенного права нації, а також від загрози або застосування збройної сили як засобу вирішення міжнародних суперечок. Для досягнення мети, зазначеної у попередньому абзаці, ніколи надалі не створюватимуться сухопутні, морські та військово-повітряні сили, так само як і інші засоби війни. Право на ведення державою війни не визнається.» [4].

Проголошена у якості одного з найголовніших принципів держави, відмова від володіння дорогими озброєними силами дозволила сконцентрувати ресурси країни на розвитку мирних галузей економіки, що забезпечило безпрецедентно високий ріст ВВП країни у 60-ті роки минулого сторіччя та дозволило Японії вийти на рівень однієї з провідних економічних держав світу.

Конституція відкрила шлях до активної участі широких верств населення у русі за мирний, демократичний розвиток власної країни. В значній мірі завдяки немілітаристській конституції авторитет країни на світовій арені невпинно зростає, японська нація користувалася пошаною у світі за послідовну боротьбу проти ядерної політики та політики гонки озброєнь. Для багатьох народів світу конституція Японії стала взірцем стабільності та демократичних норм.

Як вважав один з перших прем'єр-міністрів післявоєнної Японії С. Йосіда, головною умовою для подальшого розвитку країни мало бути збереження дев'ятої «антивоєнної» статті Конституції 1947 року, що дозволяло би запобігти витрат на воєнні потреби. Але з початку 90-х років XX століття пасивність японського керівництва стосовно національної та міжнародної безпеки почала піддаватися критиці в самій країні та за її межами. На думку Ліберально-демократичної партії Японія не могла більше залишатися лише спостерігачем за процесами на світовій арені [6, с.2].

З посиленням у країні неоконсервативних тенденцій чітко визначилась тенденція вищого керівництва країни стосовно відмови від пацифістських статей конституції. Саме цю ціль спочатку переслідував прийнятий у травні 2007 року законопроект про проведення референдуму з питання про конституцію. Його ініціатором виступила Ліберально-демократична партія, яка висунула ряд конкретних припущень щодо внесення змін в основоположні статті конституції [5, с.23].

Ми можемо спостерігати, що резолюція, запропонована та прийнята у липні 2014 року, знову таки Ліберально-демократичною партією Японії на чолі з Сіндзо Абе переслідує все ті ж цілі – відмова від немілітаристської концепції країни та підвищення статусу діючих сил самооборони. Які саме цілі й наміри переслідує найбільша діюча партія Японії та для чого їй вносити корективу в одну з найстабільніших конституцій післявоєнного світу є актуальним питанням.

В Японії та за її межами поширена точка зору, що стрімкий розвиток економіки Японії, як прийнято його називати «Японське економічне диво», був обумовлений тим, що в післявоєнні роки більшість витрат на забезпечення національної безпеки країни взяли на себе США. Японія, що програла у Другій світовій війні, не була в змозі самостійно визначати свою післявоєнну політику, але курс, що їм було продиктовано, виявився дуже вдалим для подальшого розвитку країни.

На протязі десятиріч США намагались контролювати ріст японської воєнної сили, стимулюючи у першу чергу ті зусилля, що відповідали інтересам воєнно-політичної стратегії Вашингтону на Далекому Сході. Але за минулі півстоліття, Сили Самооборони Японії (ЯССО) – армія, авіація та флот за кількістю сучасних видів техніки наблизились до озброєних сил країн НАТО, а за деякими параметрами наблизилися до рівня США. Адже, як це не парадоксально, будучи країною з «пацифістською конституцією», вже друге десятиріччя поспіль, Японія за затратами на воєнні потреби, посідає друге після США місце у світі. Так, на утримання і забезпечення формованих на контрактній основі 250 тисяч озброєних сил, японський уряд щорічно виділяв щонайменше 40 млрд. дол. А 14 січня 2015 року уряд Японії планує схвалити новий проект бюджету, що збільшує витрати на оборону до рекордних \$ 42 млрд. Зростання військових витрат на 2,8% відбувається на тлі невирішеної суперечки з Китаєм щодо статусу островів у Східнокитайському морі. У найближчих планах Токіо – придбання патрульних транспортних засобів, стратегічних безпілотників, винищувачів та іншої військової техніки [8].

Але, безумовно, на те є свої причини та передумови. Ще в травні 2007 р. на раді експертів, присвяченій оцінці можливостей Японії у національній безпеці, Сіндзо Абе назвав «драматично жахливою» ситуацію в сфері безпеки. Тоді обидві палати японського парламенту проголосували за проведення всенародного референдуму стосовно необхідності внесення поправок у 9-ту статтю національної конституції строком до 2010 р. Тоді ж було сформовано «Групу 13», яка займалася вивченням можливостей реалізації Японією права на колективну оборону без змін у конституції. Це також посприяло тому, щоб у 2014 р. уряд Японії схвалив зміни до Конституції країни, які надають японській армії можливість розширити свою сферу діяльності на глобальній арені. Згідно з новим документом збройні сили країни можуть бути використані для допомоги союзникам за межами Японії.

Політологи вважають, що головна причина, яка спонукає Японію до відродження своєї воєнної сили є побоювання, пов'язані з поступовим перетворенням Китаю у регіональну, а в перспективі і в глобальну супердержаву. Адже, як відомо, протистояння Японії та КНР, а

також протистояння Японії та КНДР мають глибокі історичні корені.

Напруженість у Японсько-Китайських відносинах, яка знаходилася у стані «глибокої заморозки» практично на протязі всього періоду правління экс-прем'єр міністра Японії Д. Коїдзумі, є одним з головних викликів стабільності в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

Також відомий факт, що японський уряд всерйоз стурбований регулярними запусками північно-кореєських ракет над територією Японії. Наприклад, 12 травня 2012 року у зв'язку з повідомленням про можливий запуск ракети з території КНДР на японському острові Ісігакі, який розташований на Півдні країни найближче до траєкторії польоту північно-кореєської ракети, було оголошено навчальну тривогу і попередження про евакуацію. Пересічні жителі країни стурбовані воєнними випробуваннями, які несуть небезпеку радіаційного зараження та проводяться поблизу їх будинків. Але більшість жителів японських островів розуміють небезпечність політики «око за око» та виступають за без'ядерний статус Кореєського півострова шляхом мирних компромісів та домовленостей [3].

Взагалі, далеко не всі Японці підтримують ідею відмови від «мирних статей» діючої конституції. За соціологічним дослідженням, на сьогоднішній день із змінами у конституції погоджується не більше 33% населення країни, у той час, як майже половина населення Японії – 49% – бажають продовжувати жити згідно пацифістської Конституції [5, с.24].

Але незважаючи на це, влітку 2014 року резолюцію до 9-ї статті Конституції було ратифіковано. У цій резолюції йдеться про те, що підтримання миру і безпеки Японії та забезпечення виживання нації, а також забезпечення життя свого народу є основним обов'язком уряду. Для того, щоб адаптуватися зі змінами в обстановці безпеки навколо Японії і виконати свій обов'язок, уряд, в першу чергу, повинен створити стабільну і передбачувану міжнародну обстановку і запобігти появі загроз шляхом просування дипломатії з достатніми інституційними можливостями. Уряд повинен проводити мирне врегулювання суперечок, діючи відповідно до норм міжнародного права. Крім того, необхідним вважається розвиток належним чином, підтримування і керування власною обороноздатністю Японії, зміцнення взаємного співробітництва зі Сполученими Штатами, які є союзниками Японії, а також необхідно поглиблювати довіру і співпрацю з іншими партнерами як всередині, так і за межами Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

В цьому документі наголошується на необхідності уникнення будь-яких збройних конфліктів, перш ніж вони матеріалізуються, і запобігання будь-яких загроз для країни шляхом досягнення Японією подальшого збільшення ефективності заходів щодо забезпечення безпеки Японії.

Резолюція до дев'ятої статті конституції була представлена 15 травня 2014 р. на прес-конференції стосовно «Консультативної групи з реконструкції Правової основи безпеки Японії». Відповідно до основної орієнтації, представленій раніше прем'єр-міністром Сіндзо Абе та урядом, неодноразово проводилися дискусії в правлячих партіях стосовно цього питання. На підставі результатів обговорень правлячої коаліції уряд планує оперативно розвивати внутрішнє законодавство, необхідне для забезпечення життя і мирних засобів існування свого народу, відповідно до положень зовнішньої політики, яких торкається резолюція до дев'ятої статті Конституції.

У цій резолюції оговорені наступні питання:

Відповідь Японії на порушення, що не означає озброєний напад.

Подальші внески Японії у світі для забезпечення стабільності міжнародного співтовариства.

Заходи для самооборони, дозволені дев'ятою статтею Конституції Японії.

Шляхи вперед для подальшого розвитку вітчизняного законодавства [9].

Текст резолюції загальним об'ємом 8 сторінок було оприлюднений 1 липня 2014 року. Кожна стаття цієї резолюції детально розглядає належне питання та підрозділяється ще на декілька сумісних підрозділів за актуальністю.

Головною особливістю резолюції до дев'ятої статті Конституції є те, що по факту цей документ дозволяє Японії застосовувати свої збройні сили за кордоном. Цей крок

потрібен прем'єру для зміцнення співпраці з США і підвищення військово-політичного статусу Токіо в світі.

Після численних спроб правлячої Ліберально-демократичної партії поміняти дев'яту статтю конституції, в якій говориться, що Японія не може створювати власні збройні сили, кабінет С. Абе звернувся за допомогою до урядових юристів, які підготували нове трактування цієї статті основного закону Японії.

Треба зазначити, що незважаючи на те, що з 1947 року конституція забороняла Японії приймати участь в яких би то не було військових конфліктах і мати власну регулярну армію. Проте дев'ята стаття припускає, що Японія як член ООН з 1966 р. має право на самооборону. Саме на базі дев'ятої статті Токіо з 1954 року почав відтворювати обмежений військовий потенціал у вигляді сил самооборони, які існують поки в умовах законодавчих обмежень [11, с.28].

У схваленому кабінетом на чолі з С. Абе резолюції з новим юридичним тлумаченням конституції допускається використання сил самооборони за межами японської території для захисту союзників від нападу спільного ворога. При цьому обумовлюється, що для застосування статутів Резолюції повинна існувати пряма загроза японській державі. Так, наприклад, Токіо зможе надати допомогу Вашингтону, якщо американські збройні сили піддадуться нападу з боку КНДР. На спеціально скликаній прес-конференції прем'єр зазначив, що мова про участь японських військовослужбовців у збройних конфліктах за кордоном не йде.

Очікується, що нова інтерпретація 9-ї статті конституції буде затверджена Парламентом у найближчий час, де більшість є за правлячою коаліцією Ліберально-демократичної партії та за її союзницею партією «Нова Комейто». Сіндзо Абе давно ратує за розширення повноважень сил самооборони і неодноразово заявляв, що це необхідний захід в умовах мінливих підходів до міжнародної безпеки [2].

Незважаючи на те, що в Японії немає ядерних ракет, Японія має найпотужніший флот в регіоні АТР. На прес-конференції в Токіо С. Абе заявив, що зміна статусу сил самооборони розширить можливості Японії щодо участі в миротворчих місіях ООН, а також дозволить посилити військову співпрацю з США.

Вашингтон впевнений, що Токіо повинен нести серйозний тягар із забезпечення стабільності й безпеки в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Це сприятиме й посиленню японсько-американського військового союзу. Не секрет, що Японія є ключовим військово-стратегічним партнером Сполучених Штатів. Рішення кабінету міністрів лежить в руслі загального курсу нинішнього прем'єра у зовнішній політиці країни [7].

Треба зазначити, що С. Абе виступає за посилення політичної ролі Токіо на міжнародній арені. Він вважає, що вже час звільнитися від тих обмежень, що накладає на Японію нинішня так звана «Пацифістська Конституція», яка, на його думку, була свого часу примусово нав'язана Японії.

Глава правлячої коаліції активно займається посиленням військового потенціалу країни. Саме при С. Абе в грудні 2013 р. були переглянуті програма національної оборони і середньострокова програма розвитку збройних сил на 2014-2017 роки. Суть документів - зміцнити збройні сили Японії як з кількісної, так і з якісної точки зору. На це спрямовано і його рішення відмовитися від заборони на експорт озброєнь. Така заборона існувала в Японії ще з 1960-х років, але С. Абе її зняв [12].

Проте дії С. Абе, якого в західній пресі називають «яструбом», не подобаються багатьом японцям, які вважають, що заходи щодо підвищення статусу сил самооборони ведуть суспільство до непотрібної конфронтації із сусідніми державами. На вулицях Токіо вже майже рік проходять багатотисячні акції протесту проти нового трактування 9-ї статті конституції. Один з демонстрантів навіть спробував вчинити акт самоспалення.

За даними опитування, проведеного в квітні 2014 р. впливовою японською газетою «Асахі Шінбун», проти розширення повноважень сил самооборони тоді виступали 63% громадян країни. Правда, сьогодні, згідно з останнім опитуванням агентства «Кіодо Цусін»,

думки респондентів розділилися майже навпіл: 45,4% виступають проти участі Японії в «колективній обороні» союзників, а 47,7% підтримують це рішення [7].

Експерти припускають, що сферою застосування японських сил може бути простір Східно-Азіатського регіону. Особливо цього побоюється Китай, де зміни в японській оборонній доктрині були сприйняті негативно. Заяву Китаю, в якому він засуджує дії Японії, було зроблено через лічені години після прийняття резолюції кабінетом С. Абе. КНР розглядає такі кроки як відродження японського мілітаризму. Також гостро відреагувала й Південна Корея [1, с.5].

С. Абе вважає, що Японія повинна мати повноцінну національну армію. І неухильно рухається до цієї мети. В грудні 2013 були прийняті нові основні напрямки оборонної політики Японії - свого роду нова військова доктрина. Оскільки Японія вважається пацифістською державою, офіційно термін «військова доктрина» вона не використовує. Наголос у документі зроблений на підвищення значення сил самооборони в реалізації зовнішньополітичних інтересів.

А на початку 2014 року С. Абе відмовився від обмежень з експорту зброї і зараз Японія стає повноцінним експортером озброєнь - а у неї величезний військово-промисловий потенціал. Нарешті, за вказівкою С. Абе була створена рада національної безпеки за американським зразком. Зараз ця рада має взяти в свої руки реалізацію всієї зовнішньополітичної стратегії Японії, яка раніше була роздроблена між Міністерством Озброєних Сил, Мінобороною, а також Міністерствами Фінансів та Промисловості [10].

До цих пір договір про взаємну безпеку США й Японії припускав, що Японія буде взаємодіяти зі збройними силами США лише в разі загрози нападу на японські острови. Нова інтерпретація конституції передбачає, що Японія може брати участь у спільних військових діях з США в інших регіонах світу.

Таким чином, підсумовуючи, хотілось би зазначити, що уряд Японії на чолі з Ліберально-демократичною партією, обґрунтовуючи курс на військову самостійність, вказує на напруженість в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та виклики японській безпеці. У їх числі – зростання військового потенціалу Китаю і непрозорість його військового бюджету, а також ракетно-ядерні проблеми Північної Кореї. Прем'єр Сіндзо Абе, звичайно, розуміє, що поки що Японія не може перетворитися в самостійну ядерну державу і тому не може відмовитися від американської ядерної парасольки. Наразі невідомо, як далеко може зайти процес «відродження» японської мілітаризації і до яких наслідків це може призвести, але вже сьогодні ми можемо спостерігати реакцію світу, а особливо країн регіону АТР, на зміни у воєнній політиці Японії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анисимцев Н. Япония. Закон о референдуме – шаг к пересмотру конституции? / Н. Анисимцев //Азия и Африка сегодня.— 2007. — № 10. — С. 3-8.
2. Восточно-японское НАТО. [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://svpressa.ru/war21/article/91468/>
3. В Японії оголошена навчальна тривога через запуск корейської ракети [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://badan.ru/novyny_36030.html
4. Конституція Японії (від 3 травня 1947 року) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.rulit.me/books/konstituciya-yaponii-ot-3-maya-1947-goda-read-140169-1.html>
5. Кошкин А. Кому не нравится конституция Японии? / А. Кошкин //Азия и Африка сегодня. — 2008. — № 3. — С. 23-24.
6. Терехов В. Военно-политическое становление Японии / В. Терехов //Азия и Африка сегодня. — 2008. — № 7 — С. 2-8.
7. Токио снимает с себя бремя Второй мировой войны. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.gazeta.ru/politics/2014/07/02_a_6094733.shtml

8. Япония увеличивает военные расходы [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://elvisti.com/node/154844>
9. Cabinet Decision on Development of Seamless Security Legislation to Ensure Japan's Survival and Protect its People July 1, 2014 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://japan.kantei.go.jp/96_abe/decisions/2014/_icsFiles/afieldfile/2014/07/03/anpohosei_eng.pdf
10. Japan Ministry of Defense - 防衛省. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.mod.go.jp/e/index.html>
11. John B., Wendell. M. Japan Looks Beyond F-22 for Next Fight / B. John, M. Wendell // Defense News. – 2007, July 21 – p.28
12. AT Press Time / Japan Studies Security // Defense News. – 2007, May 21 – p.4

Чурсінова Інна Олександрівна – аспірантка кафедри політичних наук Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

УДК: 65.011

ПОЛІТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЙОГО РОЛЬ У СУЧАСНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Статтю присвячено дослідженню та аналізу поняття «політичний менеджмент». Визначено, що політичний менеджмент як форма управління політичними процесами, покликана передбачити наслідки, виробити рекомендації для політичного керівництва та забезпечити їх реалізацію у політичній практиці.

Ключові слова: політичний менеджмент, управління, політичний процес, політичний маркетинг, суспільство.

ПОЛИТИЧЕСКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ И ЕГО РОЛЬ В СОВРЕМЕННОМ ПОЛИТИЧЕСКОМ ОБЩЕСТВЕ

Статья посвящена исследованию и анализу понятия «политический менеджмент». Определено, что политический менеджмент как форма управления политическими процессами, призвана предусмотреть последствия, выработать рекомендации для политического руководства и обеспечить их реализацию в политической практике.

Ключевые слова: политический менеджмент, управление, политический процесс, политический маркетинг, общество.

POLITICAL MANAGEMENT AND ITS ROLE IN THE MODERN SOCIETY

The article is devoted to the study and analysis of the concept of «political management». Determined that the political management as a form of political control processes designed to provide consequences, to develop recommendations for policy-makers and to ensure the implementation of political practice.

Keywords: political management, political process, political marketing, society.

На сьогоднішній день політичний менеджмент відіграє не останню роль у політичному просторі. Власне поняття «політичний менеджмент» має досить широке значення в теоретичному сенсі та в практичному аспекті. І для того, щоб виявити суть та роль політичного менеджменту, слід ретельно дослідити тлумачення терміну «політичний менеджмент».

Отже, менеджмент (англ. management – управління) – сукупність форм, методів, принципів, способів і засобів управління матеріальними та людськими ресурсами [6, с.5].

Політичний менеджмент – одна з форм управління в політиці, відповідно до якої вирішуються специфічні питання зміцнення авторитету державних і політичних діячів,